

ADITIVI

Pregled iz literature, priredio Slobodan M. Janković

ADITIVES

Review from publications, prepared by Slobodan M. Janković

DEFINICIJA

U najširem značenju aditiv je svaka supstanca koja se dodaje hrani. Prema zakonskim propisima, reč je o "svakoj supstanci koja je namenjena da (direktno ili indirektno) postane sastojak hrane ili na neki drugi način utiče na njene osobine". Definicija uključuje svaku supstancu koja se koristi u proizvodnji, preradi, pakovanju, transportu ili skladištenju namirnica.

PODELA

U direktne aditive spadaju supstance koje se namerno dodaju nekoj vrsti hrane, kako bi se postigao određeni cilj. Npr. niskokalorijski zaslađivač aspartam, koji se dodaje pudinzima, jogurtu, napicima, žvakaćim gumama itd., spada u direktne aditive. Mnogi direktni aditivi su naznačeni na etiketi proizvoda.

Indirektni aditivi su supstance koje se mogu naći u hrani u tragovima, a posledica su pakovanja, skladištenja ili rukovanja namirnicama. Npr. neznatne količine ambalažne supstance mogu dospeti u hranu tokom stajanja u skladištu. Zato je potrebno da proizvođači ambalaže koja dolazi u dodir sa hranom koriste samo provereno neškodljive materijale.

SVRHA

Postoji pet osnovnih razloga za primenu aditiva:

- Daju postojanost hrani. Emulgatori omogućavaju dobro sjedinjavanje i sprečavaju izdvajanje sastojaka. Stabilizatori i gustini daju glatku i homogenu strukturu.

Poboljšavaju ili održavaju nutritivnu vrednost. Vitamini i minerali se dodaju namirnicama koje se najviše koriste, kao što su mleko, brašno, žitarice i margarin, kako bi se nadoknadili gubici nastali tokom proizvodnje ili kako bi se obezbedio dovoljan unos ovih supstanci pri dijetalnoj ishrani.

- Omogućavaju namirnicama da očuvaju ukus i hranljivost. Konzervansi usporavaju kvarenje hrane izazvano plesnima, vazduhom, bakterijama, gljivicama i kvasnicama. Bakterijska kontaminacija može uzrokovati trovanje hranom, pa i smrtonosni botulizam. Antioksidansi su konzervansi koji sprečavaju promene na mastima i užeglost peciva, kao i pogoršanje ukusa. Takođe sprečavaju da sveže voće (jabuke npr.) potamni kad se posle sečenja izloži vazduhu.
- Omogućavaju narastanje ili kontrolišu kiselost/baznost. Sredstva za narastanje koja pri visokim temperaturama oslobađaju kiseline mogu reagovati sa praškom za pecivo i omogućiti kolačima, hlebu i drugom pecivu da u toku pečenja naraste. Drugi aditivi menjaju aciditet (alkalitet) i tako doprinose boljem mirisu, ukusu i boji namirnica.
- Poboljšavaju aromu i daju željenu boju. Postoje brojne prirodne i veštačke supstance koje hranu mogu učiniti ukusnijom. Boje, takođe, poboljšavaju izgled hrane i čine da ona izgleda primamljivo.

BOJE (E 100 - E 181)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 100	Curcumin, Turmeric (žutonaranđžasta boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 101	Riboflavin, (Vitamin B2) (žuta boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 102	Tartrazine, FD&C Yellow 5 (žuta boja)	alergijske reakcije	koristi se* treba ga izbegavati
E 103	Chrysoine Resorcinol (žuta boja)	Škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 104	Quinoline Yellow (žuta boja)	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 105	Fast Yellow AB (žuta boja)	ozbiljnije alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 107	Yellow 2G (žuta boja)	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 110	Sunset Yellow FCF, Orange Yellow S, FD&C Yellow 6 (naranđžasta boja)	ozbiljnije alergijske reakcije, hiperaktivnost; postoji sumnja da je kancerogen	nije dozvoljen u Norveškoj; treba ga izbegavati

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 111	Orange GGN (narandžasta boja)	škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 120	Cochineal, Carminic acid, Carmines, Natural Red 4 (crvena boja)	alergijske reakcije	koristi se*, treba ga izbjegavati
E 121	Orcein, Orchil (crvena boja)	škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 122	Carmoisine, Azorubine (crvena boja)	alergijske reakcije	koristi se, osim u SAD
E 123	Amaranth, FD&C Red 2 (crvena boja)	alergijske reakcije, hiperaktivnost, moguće kancerogeno dejstvo	zabranjen u SAD, Rusiji, Francuskoj i još nekim zemljama
E 124	Ponceau 4R, Cochineal Red A, Brill- iant Scarlet 4R (crvena boja)	alergijske reakcije (kod astmatičara i osoba alergičnih na aspirin)	koristi se, osim u SAD
E 125	Scarlet GN (crvena boja)	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 126	Ponceau 6R (crvena boja)	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 127	Erythrosine, FD&C Red 3 (crvena boja)	postoji sumnja da je škodljiv; može izazvati hipertiroidizam	koristi se*, treba ga izbjegavati
E 128	Red 2G (crvena boja)	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD i nekim zemljama EU
E 129	Allura Red AC, FD&C Red 40 (crvena boja)	alergijske reakcije	koristi se*, treba ga izbjegavati
E 130	Indanthrene blue RS (plava boja)	škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 131	Patent Blue V (plava boja)	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 132	Indigo carmine, Indigotine, FD&C Blue 2 (plava boja)	alergijske reakcije	više se ne koristi u SAD; treba ga izbjegavati
E 133	Brilliant Blue FCF, FD&C Blue 1 (plava boja)	postoji sumnja da je škodljiv	više se ne koristi u SAD; treba ga izbjegavati
E 140	Hlorofili i hlorofilini (zelena boja)	nisu registrovana	koristi se
E 141	Jedinjenja hlorofila i hlorofilina sa bakrom (zelena boja)	postoji sumnja da su škodljiva	ne koriste se u SAD; treba ih izbjegavati
E 142	Greens S (zelena boja)	moguće kancerogeno dejstvo	ne koristi se u SAD; treba ga izbjegavati
E 150 (a-d)	Caramel (braon boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 151	Black PN, Brilliant black (crna boja)	alergijske reakcije	ne koristi se u SAD; treba ga izbjegavati
E 152	Black 7984 (crna boja)	škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 153	Čmi ugalj, ugalj biljnog porekla (crna boja)	postoji sumnja da je škodljiv	ne koristi se u SAD
E 155	Brown HT, Chocolate brown HT (braon boja)	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 160a	Karoteni (*, \$, 0) (narandžastožuta boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 160b	Annatto, bixin, norbixin (boja breskve)	nisu registrovana	koristi se*
E 160c	Kapsantin, ekstrakt paprike (narandžasta boja)	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji
E 160d	Lycopene (narandžasta boja)	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 160e	Beta-apo-8'-carotenal (narandžasta boja)	nisu registrovana	koristi se*

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 160f	Etil estar beta-apo-8'-karotenske kiseline (narandžasta boja)	nedovoljno poznata	ne koristi se u SAD
E 161g	Kantaksantin (narandžasta boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 162	Betanin (tamnocrvena boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 163	Anthocyanins (ljubičasta boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 170	Kalcijum karbonat (bela boja)	nisu registrovana	koristi se*
E 171	Titanijum dioksid (bela boja)	postoji sumnja da je škodljiv	koristi se*, treba ga izbegavati
E 172	Oksidi i hidroksidi gvožđa	nisu registrovana	više se ne koristi u SAD
E 173	Aluminijum	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 174	Srebro	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 175	Zlato	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 180	Pigment Rubine, Lithol Rubine BK (crvena boja)	postoji sumnja da je škodljiv	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 181	Taninska kiselina, tanini	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU

KONZERVANSI (E 200 - E 290)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 200	Sorbinska kiselina	moguća iritacija kože	koristi se, osim u SAD
E 201	Natrijum sorbat	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU, više se ne koristi u SAD
E 202	Kalijum sorbat	nisu registrovana	koristi se*
E 203	Kalcijum sorbat	nisu registrovana	više se ne koristi u SAD
E 210	Benzojeva kiselina	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	koristi se*, treba je izbegavati
E 211	Natrijum benzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	koristi se*, treba ga izbegavati
E 212	Kalijum benzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	više se ne koristi u SAD; treba ga izbegavati
E 213	Kalcijum benzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	više se ne koristi u SAD; treba ga izbegavati
E 214	Etil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 215	Natrijum etil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 216	Propil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	koristi se, treba ga izbegavati
E 217	Natrijum propil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 218	Metil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	koristi se, treba ga izbegavati
E 219	Natrijum metil para-hidroksibenzoat	alergijske reakcije, moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 220	Sumpor dioksid	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se*, treba ga izbegavati
E 221	Natrijum sulfid	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se*, treba ga izbegavati

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 222	Natrijum vodonik sulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se, treba ga izbegavati
E 223	Natrijum metabisulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se*, treba ga izbegavati
E 224	Kalijum metabisulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se*, treba ga izbegavati
E 225	Kalijum sulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU
E 226	Kalcijum sulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 227	Kalcijum vodonik sulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 228	Kalijum vodonik sulfit	iritira digestivni trakt, razara vitamin B1 i B12, moguće alergijske reakcije kod astmatičara	koristi se*
E 230	Bifenil, difenil	alergijske reakcije (koristi se za zaštitu južnog voća; ne može se odstraniti samo mlazom vode)	nije dozvoljen u Australiji i EU (od 1996. god.)
E 231	Ortofenil fenol, 2-hidroksibifenil	alergijske reakcije (koristi se za zaštitu južnog voća; ne može se odstraniti samo mlazom vode)	nije dozvoljen u Australiji i EU (od 1996. god.), ne koristi se u SAD
E 232	Natrijum ortofenil fenol	alergijske reakcije (koristi se za zaštitu južnog voća; ne može se odstraniti samo mlazom vode)	nije dozvoljen u Australiji i EU (od 1996. god.), ne koristi se u SAD
E 233	Tiabendazol	alergijske reakcije (koristi se za zaštitu južnog voća; ne može se odstraniti samo mlazom vode)	nije dozvoljen u Australiji i EU (od 1996. god.), ne koristi se u SAD
E 234	Nisin	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.)
E 235	Natamycin, Pimaracin	mučnina, povraćanje, gubitak apetita, proliv i iritacija kože	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.)
E 236	Mravlja kiselina	kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji i EU
E 237	Natrijum formijat	kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji i EU, više se ne koristi u SAD
E 238	Kalcijum formijat	kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji i EU, ne koristi se u SAD
E 239	Heksamin, Heksametilen tetramin	kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u Australiji i EU, ne koristi se u SAD
E 240	Formaldehid	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u Australiji i EU
E 242	Dimetil dikarbonat	verovatno škodljiv	zabranjen u EU (1996. god.), ne koristi se u Australiji i SAD
E 249	Kalijum nitrit	otežano disanje, vrtoglavica, glavobolja; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.); u Australiji se ne sme dodavati hrani za mlađu decu; više se ne koristi u SAD
E 250	Natrijum nitrit	otežano disanje, vrtoglavica, glavobolja, hiperaktivnost; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.); u Australiji se ne sme dodavati hrani za mlađu decu
E 251	Natrijum nitrat	otežano disanje, vrtoglavica, glavobolja; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.); u Australiji se ne sme dodavati hrani za mlađu decu

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 252	Kalijum nitrat	otežano disanje, vrtoglavica, glavobolja, hiperaktivnost; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU (od 1996. god.); u Australiji se ne sme dodavati hrani za mlađu decu
E 260	Sirćetna kiselina	nedovoljno poznata	koristi se*
E 261	Kalijum acetat	nedovoljno poznata; može škoditi bubrežnim bolesnicima	nije dozvoljen u Francuskoj, više se ne koristi u SAD
E 262	Natrijum acetat, natrijum diacetat	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Francuskoj
E 263	Kalcijum acetat	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Francuskoj, ne koristi se u Australiji
E 264	Amonijum acetat	mu~nina, povraćanje	nije dozvoljen u EU, više se ne koristi u SAD
E 270	Mlečna kiselina	moguća neželjena dejstva kod malih beba	koristi se*
E 280	Propionska kiselina	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 281	Natrijum propionat	migrena	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 282	Kalcijum propionat	migrena	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 283	Kalijum propionat	migrena	nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u SAD
E 284	Borna kiselina	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u Australiji i SAD
E 285	Natrijum tetraborat (boraks)	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u Australiji i SAD
E 290	Ugljen dioksid	otežava varenje	koristi se*, treba ga izbegavati

KISELINE, ANTIOKSIDANSI, MINERALNE SOLI (E 296 - E 385)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 296	Jabučna kiselina	nedovoljno poznata	koristi se*, izbegavati kod odojčadi i male dece
E 297	Fumarna kiselina	nisu registrovana	koristi se*
E 300	Askorbinska kiselina (vitamin C)	nisu registrovana	koristi se*
E 301	Natrijum askorbat	nisu registrovana	koristi se*
E 302	Kalcijum askorbat	nisu registrovana	koristi se*
E 303	Kalijum askorbat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 304	Askorbil palmitat Askorbil stearat	nisu registrovana	koristi se* više se ne koristi u SAD
E 306 do E 309	Tokoferoli (vitamin E)	nedovoljno poznata	E 307, E 308 i E 309 nisu dozvoljeni u Francuskoj
E 310	Propil galat	alergijske reakcije	u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu; treba ga izbegavati*
E 311	Oktil galat	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU (1996.), u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu
E 312	Dodecil galat	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU (1996.), u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu; više se ne koristi u SAD
E 315	Erythorbic acid		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 316	Sodium erythorbate		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 317	Erythorbin acid		nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 318	Sodium erythorbin		nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 319	Butilhidrohinon	mučnina, povraćanje, delirijum	nije dozvoljen u EU
E 320	BHA	povećava nivo holesterola u krvi; hiperaktivnost; kancerogenost se još uvek ispituje	nije dozvoljen u Japanu; u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 321	BHT	povećava nivo holesterola u krvi; hiperaktivnost; kancerogenost se još uvek ispituje	u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu; Mc Donald's ga ne koristi od 1986. god.
E 322	Lecitini	nisu registrovana	koristi se*
E 325	Natrijum laktat	moguća neželjena dejstva kod male dece koja ne tolerišu laktozu	koristi se*
E 326	Kalijum laktat	moguća neželjena dejstva kod male dece koja ne tolerišu laktozu	više se ne koristi u SAD
E 327	Kalcijum laktat	moguća neželjena dejstva kod male dece koja ne tolerišu laktozu	koristi se*
E 328	Amonijum laktat	moguća neželjena dejstva kod male dece koja ne tolerišu laktozu	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 329	Magnezijum laktat	moguća neželjena dejstva kod male dece koja ne tolerišu laktozu	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 330	Limunska kiselina	pri unosu većih doza moguće su alergijske reakcije na koži	koristi se*
E 331	Natrijum citrati	pri unosu većih doza moguće su alergijske reakcije na koži	koristi se, osim u SAD
E 332	Kalijum citrati	pri unosu većih doza moguće su alergijske reakcije na koži	koristi se*
E 333	Kalcijum citrati	pri unosu većih doza moguće su alergijske reakcije na koži	koristi se*
E 334	Vinska kiselina	nisu registrovana	koristi se*
E 335	Natrijum tartarati	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 336	Kalijum tartarati	nisu registrovana	koristi se*
E 337	Natrijum kalijum tartarat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 338	Fosforna kiselina	otežava varenje	koristi se* treba ga izbegavati
E 339	Natrijum fosfati	otežava varenje	koristi se*, treba ga izbegavati
E 340	Kalijum fosfati	otežava varenje	koristi se*, treba ga izbegavati
E 341	Kalcijum fosfati	otežava varenje	koristi se*, treba ga izbegavati
E 343	Magnezijum fosfati		koristi se*
E 350	Natrijum malati	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 351	Kalijum malat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 352	Kalcijum malati	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 353	Metavinska kiselina		nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u SAD
E 354	Kalcijum tartarat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 355	Adipinska kiselina	nisu registrovana	koristi se*
E 356	Natrijum adipat	nisu registrovana	ne koristi se u Australiji i SAD
E 357	Kalijum adipat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 363	Sukcinička (čilibarna) kiselina	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji
E 365	Natrijum fumarat	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU, više se ne koristi u SAD
E 366	Kalijum fumarat	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU, više se ne koristi u SAD
E 367	Kalcijum fumarat	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU, više se ne koristi u SAD
E 370	1,4-heptonolakton	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU i Australiji, ne koristi se u SAD
E 375	Niacin (vitamin B3)		nije dozvoljen u EU
E 380	Triamonijum citrat	ometa funkciju pankreasa i jetre	koristi se, osim u SAD
E 381	Amonijum gvožđe citrati	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 385	Kalcijum dinatrijum EDTA	nedovoljno poznata	nije dozvoljen u Australiji

GUME BILJNOG POREKLA, EMULGATORI, STABILIZATORI (E 400 - E 495)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 400	Alginic acid	nisu registrovana	koristi se
E 401	Natrijum alginat	nisu registrovana	koristi se*
E 402	Kalijum alginat	nisu registrovana	koristi se*
E 403	Amonijum alginat	nisu registrovana	koristi se*
E 404	Kalcijum alginat	nisu registrovana	koristi se*
E 405	Propilen glikol alginat	nisu registrovana	koristi se*
E 406	Agar	nisu registrovana	koristi se*
E 407	Karagenan	nisu registrovana	koristi se*
E 407a	Processed eucheuma seaweed	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 410	Carob gum, Locust bean gum	može sniziti nivo holesterola u krvi	koristi se*
E 412	Guar gum	može sniziti nivo holesterola u krvi	koristi se*
E 413	Tragakant	moguća kontaktna alergija	koristi se*
E 414	Gumiarabika	moguća alergija	koristi se*
E 415	Xanthan gum	nisu registrovana	koristi se*
E 416	Karaya gum	moguća alergija	koristi se*
E 417	Tara gum	nisu registrovana	ne koristi se u Australiji i SAD
E 418	Gellan gum	nisu registrovana	koristi se*, osim u Australiji
E 420	Sorbitol	moguće gastrointestinalne smetnje kod odojčadi i male dece	u Australiji nije dozvoljena upotreba u hrani za odojčad i malu decu
E 421	Manitol	mučnina, povraćanje, proliv	nije dozvoljena upotreba u hrani za odojčad jer može dovesti do proliva i poremećaja funkcije bubrega
E 422	Glicerol	u velikim dozama izaziva glavobolju, žeđ, mučninu i povećava glikemiju	koristi se*
E 425	Konjac gum Konjac glucomannane		ne koristi se u SAD i Australiji
E 431	Polioksietilen (40) stearat		koristi se*, osim u Australiji
E 432	Polisorbat 20		nije dozvoljen u Australiji; treba ga izbegavati
E 433	Polisorbat 80	povećava apsorpciju supstanci rastvorljivih u mastima	koristi se*
E 434	Polisorbat 40		nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 435	Polisorbat 60	povećava apsorpciju supstanci rastvorljivih u mastima	koristi se*
E 436	Polisorbat 65	povećava apsorpciju supstanci rastvorljivih u mastima	koristi se*
E 440	Pektini	velike doze mogu izazvati prolazne gastrointestinalne tegobe	koristi se*
E 441	Želatin	moguća alergija (može da sadrži E 220)	koristi se*
E 442	Amonijum fosfatidi	nisu registrovana	koristi se*
E 444	Saharoza acetat izobutirat	nisu registrovana	koristi se, osim u Australiji
E 445	Estri glicerola iz smole drveta	nisu registrovana	koristi se*, osim u Australiji
E 450	Difosfati	otežava varenje; visoke doze remete odnos kalcijuma i fosfora u organizmu	koristi se*
E 451	Trifosfati		koristi se*, osim u Australiji
E 452	Polifosfati		ne koristi se u Australiji i SAD
E 459	Beta-ciklodekstrin		ne koristi se u Australiji i SAD
E 460	Celuloza	otežava varenje	koristi se*
E 461	Metil celuloza	otežava varenje	koristi se*
E 462	Etil celuloza	otežava varenje	nije dozvoljena u EU; ne koristi se u Australiji
E 463	Hidroksipropil celuloza	otežava varenje	nije dozvoljen u Australiji
E 464	Hidroksipropil metil celuloza	otežava varenje	koristi se*
E 465	Etil metil cluloza	otežava varenje	koristi se*
E 466	Karboksi metil celuloza	otežava varenje	koristi se*
E 468	Natrijum karboksi metil celuloza		koristi se*, osim u Australiji

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 469	Natrijum kazeinat	nisu registrovana	koristi se*
E 470 (a,b)	Soli masnih kiselina	otežava varenje	nije dozvoljen u Australiji; kalijumova so masnih kiselina se više ne koristi u SAD
E 471	Mono- i digliceridi masnih kiselina	otežava varenje	koristi se*
E 472 (a-f)	Estri masnih kiselina i glicerola	otežava varenje	koristi se*
E 473	Estri saharoze i masnih kiselina	otežava varenje	koristi se*
E 474	Saharogliceridi	otežava varenje	nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 475	Estri masnih kiselina i poliqllicerola	otežava varenje	koristi se*
E 476	Polyglycerol polyricinoleat	otežava varenje	nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u SAD
E 477	Propan-1,2-diol estri masnih kiselina	otežava varenje	koristi se*
E 478	Lactylated fatty acid esters of glycerol and propane-L		nije dozvoljen u EU, ne koristi se u Australiji
E 479	Thermally oxidized soya bean oil interacted with mono- and diglycerides of fatty acids		nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u Australiji i SAD
E 480	Dioktil natrijum sulfosukcinat		nije dozvoljen u EU
E 481	Sodium stearyl-2-lactylate		nije dozvoljen u Francuskoj
E 482	Calcium stearyl-2-lactylate		nije dozvoljen u Francuskoj
E 483	Stearil tartarat	škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.) i Australiji; ne koristi se u SAD
E 491	Sorbitan monostearat	nisu registrovana	koristi se*
E 492	Sorbitan tristearat	povećava apsorpciju supstanci rastvorljivih u mastima	koristi se, osim u SAD
E 493	Sorbitan monolaurat		nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD
E 494	Sorbitan monooleat		nije dozvoljen u Australiji
E 495	Sorbitan monopalmitat		nije dozvoljen u Australiji, ne koristi se u SAD

MINERALNE SOLI, SUPSTANCE KOJE OMOGUĆAVAJU DA PECIVO OSTANE SVEŽE (E 500 - E 585)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 500	Natrijum karbonati	nisu registrovana	koristi se*
E 501	Kalijum karbonati	nisu registrovana	koristi se*
E 503	Amonijum karbonati	iritacija sluzokože	koristi se*
E 504	Magnezijum karbonati	nisu registrovana	koristi se*
E 507	Hlorovodonična kiselina	nema ih ako se primenju male doze	koristi se*
E 508	Kalijum hlorid	u velikim dozama može izazvati čir na želucu	koristi se*
E 509	Kalcijum hlorid	nisu registrovana	koristi se*
E 510	Amonijum hlorid	šteti bubrežnim bolesnicima i osobama sa oboljenjem jetre	nije dozvoljen u EU
E 511	Magnezijum hlorid	nisu registrovana	koristi se*
E 512	Kalaj hlorid		koristi se*, osim u Australiji
E 513	Sumporna kiselina		nije dozvoljena u Australiji
E 514	Natrijum sulfati	nisu registrovana	koristi se*
E 515	Kalijum sulfati	nisu registrovana	koristi se*
E 516	Kalcijum sulfat	nisu registrovana	koristi se*
E 517	Amonijum sulfat	nisu registrovana	koristi se*, osim u Australiji
E 518	Magnezijum sulfat		nije dozvoljen EU
E 519	Bakar sulfat	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 520	Aluminijum sulfat	verovatno škodljiv	nije dozvoljenu EU (1996.), ne koristi se u Australiji
E 521	Aluminijum natrijum sulfat	verovatno škodljiv	nije dozvoljenu EU (1996.), ne koristi se u Australiji

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 522	Aluminijum kalijum sulfat	verovatno škodljiv	nije dozvoljenu EU (1996.), ne koristi se u Australiji
E 523	Aluminijum amonijum	verovatno škodljiv	nije dozvoljenu EU (1996.), ne koristi se u Australiji
E 524	Natrijum hidroksid		nije dozvoljen u Australiji
E 525	Kalijum hidroksid		nije dozvoljen u Australiji
E 526	Kalcijum hidroksid	male doze su bezopasne	koristi se*
E 527	Amonijum hidroksid		nije dozvoljen u Australiji
E 528	Magnezijum hidroksid		nije dozvoljen u Australiji
E 529	Kalcijum oksid	male doze su bezopasne	koristi se*
E 530	Magnezijum oksid		nije dozvoljen u Australiji
E 535	Natrijum ferocijanid		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 536	Kalijum ferocijanid		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 538	Kalcijum ferocijanid		nije dozvoljen u EU (1996.), ne koristi se u Australiji
E 540	Dikalcijum difosfat	škodljiv	nije dozvoljen u Australiji i EU, ne koristi se u SAD
E 541	Natrijum aluminijum fosfat		nije dozvoljen u Australiji
E 542	Koštani fosfati	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD
E 543	Kalcijum natrijum polifosfat	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU, ne koristi se u SAD i Australiji
E 544	Kalcijum polifosfat	škodljiv	nije dozvoljen u EU i Australiji, ne koristi se u SAD
E 545	Aluminijum polifosfat	škodljiv	nije dozvoljen u EU i Australiji, ne koristi se u SAD
E 550	Natrijum silikat		nije dozvoljen u EU, ne koristi se u Australiji
E 551	Silikon dioksid	nisu registrovana	koristi se*
E 552	Kalcijum silikat	nisu registrovana	koristi se*
E 553 (a)	Magnezijum silikat Magnezijum trisilikat		nije dozvoljen u Australiji
E 553 (b)	Talk	postoji sumnja da ima značaja za nastanak karcinoma želuca	koristi se*
E 554	Natrijum aluminijum silikat	sumnja se da ima veze sa Alchajmerovom bolešću i da nepovoljno utiče na placentu	koristi se*
E 555	Kalijum aluminijum silikat		ne koristi se u Australiji i SAD
E 556	Kalcijum aluminijum silikat	slično kao E 554	koristi se, osim u SAD
E 558	Bentonit	nisu registrovana	koristi se*
E 559	Aluminijum silikat (Kaolin)	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 570	Masne kiseline	nisu registrovana	koristi se
E 572	Magnezijum stearat Kalcijum stearat		nije dozvoljen u EU
E 574	Glukonska kiselina		ne koristi se u Australiji i SAD
E 575	Glukono-delta-lakton	nisu registrovana	koristi se*
E 576	Natrijum glukonat		nije dozvoljen u Australiji
E 577	Kalijum glukonat	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 578	Kalcijum glukonat	nisu registrovana	koristi se*
E 579	Fero glukonat		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 585	Fero laktat		ne koristi se u Australiji i SAD

SUPSTANCE KOJE POBOLJŠAVAJU AROMU (E 620 - E 640)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 620	Glutaminska kiselina	alergijske reakcije	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 621	Natrijum glutamat	alergijske reakcije (posebno kod astmatičara)	nije dozvoljen u EU (1996.); u Australiji je zabranjen u hrani za odojčad i malu decu
E 622	Kalijum glutamat	mučnina, povraćanje, proliv, grčevi u stomaku	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 623	Kalcijum diglutamat		nije dozvoljen u EU (1996.); više se ne koristi u SAD

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 624	Āmonijum glutamat		nije dozvoljen u EU (1996.)
E 625	Magnezijum diglutamat		nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u SAD
E 626	Gvanilna kiselina	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 627	Natrijum gvanilat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); u Australiji je zabranjen u hrani za odojčad i malu decu
E 628	Dikalijum gvanilat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 629	Kalcijum gvanilat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 630	Inozinska kiselina	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 631	Dinatrijum inozinat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); u Australiji nije dozvoljen u hrani za odojčad i malu decu
E 632	Dikalijum inozinat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 633	Kalcijum inozinat	pogoršava giht	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 634	Kalcijum-5-ribonukleotidi	škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 635	Dinatrijum-5-ribonukleotidi	alergijske reakcije na koži	nije dozvoljen u EU (1996.) i Australiji; ne koristi se u SAD
E 636	Maltol		nije dozvoljen u EU
E 637	Etil maltol		nije dozvoljen u EU
E 640	Natrijmovi so glicina	nisu registrovana	koristi se*, osim u Australiji

OSTALI ADITIVI (E 900 - E 1520)

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 900	Dimetil polisiloksan	nisu registrovana	koristi se
E 901	Vosak, beli i žuti	povremeno izaziva alergijske reakcije	koristi se
E 902	Vosak za sveće		koristi se*, osim u Australiji
E 903	Carnauba vosak	povremeno izaziva alergijske reakcije	koristi se*
E 904	Šelak	povremeno izaziva iritaciju kože	koristi se*
E 905	Parafini	ometaju apsorpciju masti i vitamina rastvorljivih u mastima; postoji sumnja da ima značaja za nastanak karcinoma creva	koristi se*
E 907	Rafinirani parafin	škodljiv	nije dozvoljen u Australiji i EU; ne koristi se u SAD
E 910	L-cistein		nije dozvoljen u EU
E 912	Montanic acid esters Montan acid esters		nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji
E 913	Lanolin		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji
E 914	Oksidirani polietilenski vosak	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 915	Esters of Colophane	verovatno škodljiv	nije dozvoljen u EU (1996.); ne koristi se u Australiji i SAD
E 920	L-cistein hidrohlorid		nije dozvoljen u EU
E 921	L-cistein hidrohlorid monohidrat		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji
E 924	Kalijum bromat	veće doze izazivaju mučninu, povraćanje, proliv; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU
E 925	Hlor	razara hranljive sastojke; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU
E 926	Hlor dioksid	razara hranljive sastojke; moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 927	Azodikarbonamid, Karbamid	škodljiv	nije dozvoljen u Australiji i EU (1996.); više se ne koristi u SAD
E 928	Benzoil peroksid	alergijske reakcije (posebno kod astmatičara)	nije dozvoljen u EU
E 938	Argon		ne koristi se u Australiji i SAD
E 939	Helijum		ne koristi se u Australiji i SAD
E 941	Azot	nisu registrovana	koristi se*
E 942	Azot suboksid	nema ih ako se koriste male doze	koristi se, osim u SAD
E 943a	Butan		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji i SAD
E 943b	Izo-butan		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji i SAD
E 944	Propan		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji i SAD
E 948	Kiseonik		ne koristi se u Australiji i SAD
E 949	Vodonik		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji i SAD
E 950	Acesulfam kalijum	sumnja se da ima kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u EU (1996.)
E 951	Aspartam	alergijske reakcije (migrena)	koristi se*
E 952	Cyclamic acid Natrijum ciklamat Kalcijum ciklamat	alergijske reakcije (migrena); moguće kancerogeno dejstvo	nije dozvoljen u SAD i Velikoj Britaniji
E 953	Isomalt		ne koristi se u Australiji i SAD
E 954	Saharin i njegove soli		koristi se*; Saharin se više ne koristi u SAD, ali su njegove soli (Na i Ca) u upotrebi
E 957	Thaumatococcus		nije dozvoljen u EU (1996.); više se ne koristi u SAD
E 959	Neohesperidin DC		koristi se, osim u Australiji
E 965	Maltitol	u velikim dozama deluje laksativno	koristi se*
E 966	Laktitol		ne koristi se u Australiji i SAD
E 967	Ksilitol	na eksperimentalnim životinjama pokazao štetna dejstva; još nema dovoljno podataka o dejstvu na ljude	koristi se, osim u SAD
E 999	Quillaja extract		koristi se*, osim u Australiji
E 1100	Amilaza		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u Australiji
E 1103	Invertaza		koristi se*, osim u Australiji
E 1105	Lizozim		ne koristi se u Australiji i SAD
E 1200	Polidekstroza	nije škodljiva u malim dozama	koristi se*
E 1201	Polivinilpirolidon	nisu registrovana	koristi se*
E 1202	Polivinilpolipirrolidon	nisu registrovana	koristi se*
E 1400	Dekstrin		nije dozvoljen u EU
E 1401	Modifikovani skrob		nije dozvoljen u EU
E 1402	Bazno modifikovani skrob		nije dozvoljen u EU; ne koristi se u SAD
E 1403	Rafinirani skrob		nije dozvoljen u EU; više se ne koristi u SAD
E 1404	Oksidisani skrob	nisu registrovana	koristi se*
E 1410	Skrob fosfat	nisu registrovana	koristi se*
E 1412	Diskrob fosfat	nisu registrovana	koristi se*
E 1413	Fosforilisani diskrob fosfat	nisu registrovana	koristi se*
E 1414	Acetilovani diskrob fosfat	nisu registrovana	koristi se*
E 1420	Skrob acetat	nisu registrovana	koristi se*
E 1422	Acetilovani diskrob adipat	nisu registrovana	koristi se*
E 1430	Diskrob glicerol		nije dozvoljen u EU; više se ne koristi u SAD
E 1440	Hidroksi propil skrob	nisu registrovana	koristi se*
E 1441	Hidroksi propil diskrob glicerol		nije dozvoljen u EU; više se ne koristi u SAD
E 1442	Hidroksi propil diskrob fosfat	nisu registrovana	koristi se*

OZNAKA	NAZIV	NEŽELJENA DEJSTVA	STATUS / PREPORUKA
E 1450	Skrob natrijum oktenil sukcinat	nisu registrovana	koristi se*
E 1451	Acetilovani oksidizirani skrob	nisu registrovana	koristi se, osim u SAD
E 1505	Trietil citrat	delom se u organizmu pretvara u alkohol	koristi se*
E 1510	Etanol	alkohol	nije dozvoljen u EU
E 1517	Gliceril triacetat,	nisu registrovana	koristi se*
E 1518	Triacetin		
E 1520	Propilen glikol	moćuće dejstvo na CNS	nije dozvoljen u EU

*Toksičnost aditiva se ispituje

Aditivi koji nisu dozvoljeni u EU :

E 103, E 105, E 107, E 111, E 121, E 123, E 125, E 126, E 130, E 152, E 181, E 201, E 225, E 230-E 240, E 242, E 249-E 252, E 264, E 280-E 285, E 311, E 312, E 315-E 319, E 328, E 329, E 353, E 365-E 367, E 370, E 375, E 381, E 462, E 476, E 478-E 480, E 483, E 510, E 518-E 523, E 535, E 536, E 538, E 542-E 545, E 550, E 572, E 579, E 620-E 637, E 907-E 928, E 943 (a,b), E 944, E 949, E 950, E 957, E 1100, E 1400-E 1403, E 1430, E 1441, E 1510, E 1520

Aditivi koji nisu dozvoljeni u EU (ili nekim njenim članicama) i/ili Australiji i/ili SAD:

E 103-E 111, E 121, E 123, E 125, E 126, E 128, E 130, E 131, E 152, E 155, E 160(c,d), E 173-E 175, E 180, E 181, E 201, E 214, E 215, E 217, E 219, E 225-E 227, E 230-E 240, E 242, E 249-E 252, E 261-E 264, E 280-E 285, E 307-E 312, E 315-E 319, E 328, E 329, E 353, E 363, E 365-E 367, E 370, E 375, E 381, E 385, E 432, E 434, E 462, E 463, E 470(a,b), E 474, E 476, E 478-E 483, E 493-E 495, E 510, E 513, E 518-E 525, E 527, E 528, E 530, E 535, E 536, E 538, E 540-E 545, E 550, E 553(a), E 572, E 576, E 579, E 620-E 637, E 907, E 910, E 912-E 915, E 920, E 921, E 924-E 928, E 943(a,b), E 944, E 949, E 950, E 952, E 957, E 1100, E 1400, E 1401-E 1403, E 1430, E 1441, E 1510, E 1520

Aditivi koji nisu dozvoljeni samo u hrani za odojčad i malu decu:

E 296, E 320, E 321, E 420, E 421

Aditivi koji mogu izazvati alergijske reakcije:

E 102, E 105, E 107, E 110, E 120, E 122-E 126, E 129, E 132, E 151, E 210-E 228, E 230-E 233, E 235, E 249-E 252, E 281-E 283, E 310-E 312, E 413, E 414, E 416, E 441, E 620-E 622, E 635, E 901, E 903, E 928, E 951, E 952

Aditivi sa potencijalnim kancerogenim dejstvom:

E 142, E 210-E 219, E 236-E 239, E 249-E 252, E 905, E 924-E 926, E 950, E 952

Aditivi koji iritiraju digestivni trakt:

E 220-E 228

Aditivi koji ometaju varenje:

E 290, E 338-E 341, E 450, E 460-E 466, E 470-E 477

Dozvoljeni aditivi koji se osim u zemljama EU koriste bilo u Australiji ili SAD:

E 100, E 101, E 140, E 150 (a-d), E 160 (a, b, e, f), E 161g, E 162, E 163, E 170, E 200, E 202, E 203, E 228, E 260, E 270, E 296, E 297, E 300-E 304, E 320-E 322, E 325-E 327,

E 330-E 337, E 343, E 350-E 352, E 354, E 355, E 357, E 380, E 400-E 416, E 418, E 420, E 421, E 431, E 433, E 436, E 440-E 442, E 444, E 445, E 450, E 451, E 460, E 461, E 464-E 466, E 468, E 469, E 471-E 473, E 475, E 477, E 491, E 492, E 500, E 501, E 503, E 504, E 507-E 509, E 511, E 512, E 514-E 517, E 526, E 529, E 535, E 551-E 554, E 556, E 558, E 559, E 570, E 575, E 577, E 578, E 640, E 900-E 905, E 941, E 942, E 951, E 954, E 959, E 965, E 967, E 999, E 1103, E 1200-E 1202, E 1404, E 1410-E 1422, E 1440, E 1442-E 1451, E 1505, E 1517-1518

LITERATURA:

1. Food Additives approved by the EU. ELC: The Federation of European Food Additives and Food Enzymes Industries. Available at: <http://www.elc-eu.org>
2. Northern Allergy Centre's Guide to Food Additives
3. EAFUS: A Food Additive Database. U. S. Food and Drug Administration, Center for Food Safety & Applied Nutrition, Office of Food Additive Safety
4. Summary of Color Additives Listed for Use in the United States in Foods, Drugs, Cosmetics, and Medical Devices. U. S. Food and Drug Administration, Center for Food Safety & Applied Nutrition, Office of Premarket Approval, November 2000
5. Dr. Yves-Jean Charles et Jean Luc Darrigol: Guide pratique de diststique familiale. Pditions Dangles. 1987. 320 pages.
6. Dr. E.G. Peeters: L'ABC de la diststique. Guide Marabout. GM 41. 320 pages. Juin 1988.
7. 2 October 1996: FLAVOURINGS - Draft Directive on Food Additives for Use in Flavourings. Food Law News - EU - 1996. Available at: <http://www.fst.rdg.ac.uk/foodlaw/news/eu-96-30.htm>
8. 7 January 1999: ADDIIVES - Commission decision against Swedish provisions concerning the use of certain colourings and sweeteners in foodstuffs. food Law News - EU - 1999. Available at: <http://www.fst.rdg.ac.uk/foodlaw/news/eu-99-2.htm>
9. Statutory Instrument 1995 No. 3187: The Miscellaneous Food Additives Regulations 1995
10. Food Additives Gide. Hasan Baltalar, 1999-2001. Available at: <http://www.additives.8m.com/english.htm>
11. Winter, R. A Consumer's Dictionary of Food Additives. New York, NY. Crown Trade Paperbacks, 1994
12. Bock, SA. Food Allergy: A Primer for People. Boulder, CO. A.J. Publishing Company, Inc.1993
13. Shattuck, R. The Allergy Cookbook. New York, NY. Signet Books, New American Library, 1984.
14. Food Additives. U. S. Food and Drug Administration, FDA/IFIC Brochure: January 1992. Available at: <http://www.cfsan.fda.gov/~lrd/>

Beleška: Svi podaci navedeni u ovom tekstu zasnovani su na navedenoj literaturi, što znači da njihova verodostojnost zavisi od verodostojnosti literature. Kako se saznanja o aditivima stalno menjaju, navedeni podaci zasigurno nisu konačni.